

Sayı : 11256
Tarih : 12.02.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Remziye Tosun
Diyarbakır Milletvekili

Batman İl Özel İdaresince ilan edilen Batman İli Sason İlçesi Dicle Havzası – Zori Çayı üzerinde Metin HES (regülatör ve santralleri, malzeme ocağı, kırma-eleme-yıkama tesisi ve beton santrali) amaçlı 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı, 19.11.2020 tarihinde ve 2020/138 sayılı Batman İl Genel Meclisi kararınca kabul edilmiştir.

Batman'ın Sason ilçesi Balbaş köyü, Pazarcık mevki ile Diyarbakır'ın Kulp ilçesi Çağıl, Sında, Salkımlı köy ve mezralarını kapsayacak olan Metin HES (Kayser Baraj) projesi, 452 parsel ve 67.450 m²'lik geniş bir alanı kapsamaktadır. Söz konusu bölgede yaşayan yurttaşların temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Bu anlamda Metin HES projesi yurttaşların ekonomik ve sosyolojik sıkıntılar çekeceği, bölgede 'Dürüstan küme evlerinde' yaşayan yurttaşların menfaatlerini ihlal edeceği açıktır. Anayasa'nın 17/1. maddesi "... Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir..." şeklinde düzenlenmiştir. Bölgede yaşayan yurttaşlar Metin HES (Kayser) projesine karşı oldukları beyan etmişler, ÇED sürecinde görüşlerinin alınmadığını ifade etmişler ve gerekli kurumlara itirazda bulunmuşlardır.

Sason kırsal 1. derece deprem bölgesi olmasından kaynaklı kurulacak olan HES projesi, bölgeyi sismik olarak aktifleştirecektir. Bu anlamda Metin HES (Kayser) projesi, bölgenin doğal zenginlikleri göz önüne alındığında sadece doğal ve canlı yaşamı değil, ekonomik göçe zorlaması ve deprem riskini artırması bakımında insan yaşamını olumsuz bir şekilde etkileyecektir.

Bu bağlamda;

- 1- Metin HES (Kayser Barajı) projesinin olduğu alanın yakınlarında birçok baraj bulunmaktadır. Bakanlığınızca Metin HES (Kayser Barajı) projesinin hangi açılarından kamu yararını gözetilmiştir?

4/18

- 2- Anayasa'nın 56. Maddesi ve temel çevre hukuku prensipleri uyarınca halkın çevresel yönetim süreçlerine katılım hakkı çevre hakkının unsurlarındandır. Bakanlığınız, yurttaşların Metin HES (Kayser Barajı) projesi sürecine katılamadığından haberdar mıdır?
- 3- ÇED süreci kapsamında halkın katılımı toplantısının usulüne uygun yapılmamış olması, halkın görüşleri alınmadan ÇED sürecinin başlatılmış olması ve olumlu rapor alınması, Anayasa, Çevre hukuku ve ilgili mevzuatlara aykırı değil midir?
- 4- Bakanlığınız söz konusu durum ile ilgili bir işlem başlatacak mıdır?
- 5- Metin HES projesinin yurttaşlarda yaratacağı mağduriyetlere karşı Bakanlığınız bir tedbir alacak mıdır?
- 6- Yurttaşların çevresel yönetim süreçlerine katılım hakkının ihlal edildiği projeler var mıdır? Son yirmi yıl içinde buna benzer, yurttaşların katılım süreçlerini ihlal eden projelerin sayısı kaçtır?